

N:o 20.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 16 Mars 1886.
 — — — — Andra Kammaren den 16 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, om ändring i förordningen
 angående särskilda sammankomster för andaktsöfning
 den 11 December 1868.*

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 36.)

Till Konungen.

Vid flere riksdagar äfvensom vid 1878 och 1883 års kyrkomöten hafva förslag till ändring af förordningen angående särskilda sammankomster för andaktsöfning den 11 December 1868 varit under behandling. Meningarne hafva vid de tillfällen, då förordningens innehåll sålunda varit under diskussion, varit delade derom, huruvida förordningen bör anses vara endast en borgerlig ordningsstadga eller om den jemväl afser rent kyrkliga ändamål. Visst är, att författningen tillkommit i den för stiftande af kyrkolag stadgade ordning; och i sin senare del innehåller förordningen bestämmelser, hvilka kyrkolags natur näppeligen kan fränkännas.

De ändamål, hvilka dessa bestämmelser afse att främja, äro, enligt hvad författningens ordalydelse gifver vid handen, förekommande af söndring i kyrkligt afseende, bibehållande af aktningen för den allmänna gudstjensten och värnande af religionens helgd. Om ock dessa ändamål icke sakna betydelse för det borgerliga samhället, utan tvärtom för detsamma äro af stor vikt, kan det dock icke nekas, att de omedelbart och i främsta rummet böra anses såsom kyrkliga. Den all-

männa uppfattningen af stadgandenas betydelse torde ock vara den nu nämnda, och deri har man utan tvifvel att söka grunden till det missnöje med dessa stadganden, som upprepade gånger sökt sig uttryck i ändringsförslag. Det förefaller nemligen stötande och med vår tids uppfattning af förhållandet mellan kyrkan och det borgerliga samhället icke förenligt, att man söker befrämja ett väsentligen kyrkligt ändamål genom medel af så rent verldslig art som böter och fängelse.

I skrifvelse den 3 Oktober 1883 anhöll Kyrkomötet, det täcktes Eders Kongl. Maj:t låta vidtaga erforderliga åtgärder för sådan ändring i ofvannämnda förordning, att den deri förekommande bestämmelse om straff för den, hvilken underlåte att ställa sig till efterrättelse kyrkoråds förbud mot utöfvande af lärareverksamhet, blefve utbytt mot stadganden om påföljder för den felande af kyrklig art.

Uti Kyrkomötets sålunda gjorda framställning anser sig Riksdagen böra instämma. Sker en sådan ändring af 1868 års förordning, som deri förordas, så skall man ej längre kunna förebrå kyrkan att hon söker med verldsliga straffpåföljder skydda sin bekännelse och inre organisation; men lagstiftaren har dock derigenom icke godkänt de handlingar, hvilka i förordningen stämplas såsom otillåtliga, och icke heller beröfvat kyrkan de skyddsmedel, som hon sjelf bör ega till sitt föfogande utan att anlita den verldsliga maktens hjälp.

Hvad angår beskaffenheten af de påföljder af kyrklig art, som Riksdagen anser böra träda i stället för det i 1868 års förordning stadgade bötesansvar, så har visserligen blifvit med beklagande framhållet, att svenska kyrkans lagstiftning i detta afseende är bristfällig. Det må ock medgifvas, att hithörande lagstiftning lider af en viss ofullständighet och brist på systematisk anordning; men åtskilliga nu gällande bestämmelser torde dock vara på förevarande fall användbara och det torde vara att hoppas, att frågan om kyrkotuktens ändamålsenliga ordnande, som af Kyrkomötet omfattats med synnerligt intresse, skall inom en icke alltför aflägsen framtid erhålla en slutlig lösning.

Bland de nu gällande bestämmelser, hvilka synas tillämpliga på fall af ifrågavarande beskaffenhet, må särskildt erinras om hithörande stadganden i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd. I 22 § stadgas, bland annat, att kyrkorådet tillkommer »att vaka deröfver, att spridande af vilseförande läror må, så vidt möjligt är, förekommas, samt kyrklig tvedragt och söndring förhindras.» Rörande utöfningen af detta kyrkorådets åliggande föreskrifves i 28 §: »Kyrkorådet må i frågor, som röra religionens och sedernas helgd, ej annorledes, än genom allvarliga föreställningar och varningar, söka förmå den felande till bättring.» Detta stadgande fullständigas genom bestäm-

melsen i 3:dje punkten af 1868 års förordning, som gifver kyrkorådet tillfälle att inskrida mot personer, hvilka tillhöra annan församling, men uppträda med föredrag inom den församling, der kyrkorådet har att utöfva sin myndighet.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får Riksdagen, hos hvilken framställning i ämnet blifvit gjord, anhålla, det täcktes Eders Kongl. Maj:t låta vidtaga erforderliga åtgärder för sådan ändring i förordningen angående särskilda sammankomster för andaktsöfning den 11 December 1868, att den deri förekommande bestämmelse om straff för den, hvilken underlåter att ställa sig till efterrättelse kyrkoråds förbud mot utöfvande af lärareverksamhet, varder utbytt mot stadganden om påföljder för den felande af kyrklig art.

Med undersätlig vörndnad:

Stockholm den 16 Mars 1886.